

КАФЕДРА ОПЕРНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА МУЗИЧНОЇ РЕЖИСУРИ

«Концепції розвитку сучасного сценічного мистецтва»

Освітній ступінь	Третій освітньо-творчий	Курс	2
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво	Семестр	3
Освітньо-професійна програма	Культура і мистецтво		
Спеціалізація	Музична режисура		
Статус	Дисципліна, яка забезпечує здобуття поглиблених знань зі спеціальності, спеціалізації	ECTS	3
		Годин	90
		Лекції	20
		Семінари	20
		Самостійна робота	50

Семестровий контроль

Іспит

Інформація про викладача

ПІБ	Веселовська Ганна Іванівна доктор мистецтвознавства, професор
Профіль викладача	----
e-mail	----

Анотація навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Концепції розвитку сучасного сценічного мистецтва» є особливості функціонування сценічного мистецтва кінця ХХ – початку ХХІ століть, що суттєво впливають на професійну діяльність режисера музичного театру.

Місце дисципліни в програмі навчання: базовий фундаментальний курс за спеціальністю, що забезпечує набуття професійних мистецьких та науково-дослідницьких компетентностей творчого аспіранта за ступенем вищої освіти «Доктор мистецтва».

Міждисциплінарні зв'язки.

ГЕ 1: Методологічні засади сучасного філософського знання: концепції, напрями, персоналії.

ГЕ 2: Основна іноземна мова (англійська).

ВВА 1: Філософія культури.

ВВА 2: Естетичні парадигми сучасності.

ФП-2: Новітні тенденції в музичному театрі ХХІ ст.

ЗП-1: Режисура музичного театру (Фах).

ЗП-3: Підготовка творчого мистецького проекту.

ПД-1: Підготовка науково-дослідного проекту.

Мета: поглиблення уявлень про найважливіші аспекти функціонування сучасного сценічного мистецтва, специфіку сценічної творчості, нові організаційні форми; розкриття

особливостей його багатогранності та поліфонічності; виявлення новітніх аспектів сценічної діяльності, їх актуальності і суголосності суспільній проблематиці XXI століття.

Завдання:

- сформулювати уявлення про функціонування сценічного мистецтва кінця XX – початку XXI століть;
- засвоїти інформацію, щодо основних естетичних параметрів сучасного сценічного мистецтва;
- з'ясувати та обґрунтувати естетичні пріоритети провідних практиків сцени;
- проаналізувати особливості комунікації та запитів глядачів у практиці сценічного мистецтва;
- виявити концептуальні засади перспективного розвитку сучасного сценічного мистецтва.

У результаті вивчення навчальної дисципліни творчий аспірант повинен:

знати:

- фактичну інформацію, що стосується сценічного мистецтва XX – початку XXI століть;
- суспільні та політичні фактори, що зумовили виникнення й формування тих чи інших явищ сценічного мистецтва;
- теоретичне обґрунтування новітніх процесів, що мають місце у сучасному сценічному мистецтві;
- особливості функціонування різних видів сценічної діяльності на сучасному етапі;
- специфіку образно-семантичної системи сучасного сценічного мистецтва;
- концептуальні засади діяльності провідних сценічних митців кінця XX– початку XXI століть.

вміти:

- узагальнювати фактичний матеріал;
- розрізняти види, напрямки, форми, жанри сучасного сценічного мистецтва та їхню специфіку;
- аналізувати практичний і теоретичний доробок провідних діячів сучасного сценічного мистецтва;
- визначати особливості концептуального бачення сучасних сценічних діячів;
- відстежувати та фіксувати новітні явища сучасного сценічного мистецтва;
- застосовувати на практиці теоретичні знання з метою створення якісного артпродукту.

володіти професійними компетенціями:

- спроможністю використовувати дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку;
- застосовувати сучасні мистецтвознавчі знання та методології у процесі виконання власного наукового дослідження з метою розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності;
- розумінням специфіки об'єктів дослідження у сфері культури і мистецтва, здатність до критичного мислення, використанням набутого особистісно-професійного досвіду у вирішенні наукових завдань та аналізу міждисциплінарних явищ та процесів;
- готовністю до операційного аналізу, зіставлення, синтезу, порівняння різних мистецьких явищ і процесів для вирішення визначених науково-дослідницьких завдань;
- орієнтацією у просторі сучасного сценічного мистецтва, художніх напрямів, жанрів і стилів мистецтва, творчості, спроможністю характеризувати культурно-мистецькі явища.

Програмні результати навчання:

- здатність до самоаналізу дослідницької діяльності, вміння аналітично мислити, ставити проблему і розуміти шляхи її вирішення;

- спроможність критичного оцінювання результатів дослідження;
- здатність аргументовано викладати і захищати свою наукову позицію в науковій дискусії.

Перелік тем

Тема 1. Перформативність сучасних сценічних форм

Семінар 1. Концепція перформативності у працях Еріки Фішер-Ліхте

Тема 2. Неофольклоризм і неоритуальність сучасного сценічного мистецтва

Семінар 2. Аналіз постдраматичних форм у праці Г.-Т. Лемана

Тема 3. Синкретизм, синтетизм, взаємодія й поєднання сценічних форм і гуманітарних практик

Семінар 3. Інклюзивні сценічні практики

Тема 4. Діджиталізація сценічного мистецтва

Семінар 4. Сценічне мистецтво online

Тема 5. Завдання і функції сценічного мистецтва в актуалізації суспільної й політичної проблематики

Семінар 5. Постколоніальний дискурс сучасного сценічного мистецтва

Форми та технології навчання

Теоретичне лекційне навчання, семінарські і практичні заняття та самостійна робота.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Viber, Messenger.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Участь у обговореннях та доповнення на семінарах	15
2.	Конспект першоджерел, що допомагають глибше зрозуміти тему / есе на тему	15
3.	Презентація досліджень за обраною тематикою	15
4.	Відвідування лекцій	5
	Підсумкова контрольна робота	
5.	Залік	50
	Всього	100

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь студентів у міжнародних та вітчизняних конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Арто А. Театр и его двойник. Москва, 1993.
2. Баканурський А., Корнієнко В. Театрально-драматичний словник ХХ століття. Київ, 2009.
3. Барба Е. Паперове каное. Путівник по театральній антропології. Санкт-Петербург, 2001.
4. Барба Э. Саварезе Н. Словарь театральной антропологии. Тайное искусство исполнителя. Москва, 2010.
5. Березкин В. Роберт Уилсон. Театр художника. Москва, 2003.
6. Брук П. Жодних секретів: Думки про акторську майстерність і театр. Санкт-Петербург, 2005.
7. Брук П. Пустое пространство. Москва, 2003.
8. Гротовський Є. Театр. Ритуал. Перформер. Санкт-Петербург, 1999.
9. Годер Д. Художники, визионеры, циркачи. Очерки визуального театра. Москва, 2012.
10. Дебор Ги. Общество спектакля. Москва, 2018.
11. Клековкін О. THEATRICA: Практика сцени. Лексикон. Київ, 2010.
12. Клековкін О. THEATRICA: Лексикон. Київ, 2012.
13. Леман Х.-Т. Постдраматический театр. Москва, 2013.
14. Лігус М. В. Поняття перформансу: соціально-філософський аспект // Філософські науки. Молодий вчений. № 7 (47). 2017. С. 51–54.
15. Маньковская Н. Б. Эстетика постмодернизма. Санкт-Петербург, 2000.
16. Паві П. Словник театру. Санкт-Петербург, 2009.
17. Режиссерский театр. Разговоры под занавес века. Москва, 1999.
18. Театр: история, теория, практика. Сборник статей. Санкт-Петербург, 2013.
19. Український театр ХХ століття: Антологія вистав. Київ, 2012.
20. Фишер-Лихте Э. Эстетика перформативности. Москва, 2015.
21. Черкашина-Губаренко М. Оперный театр в пространстве меняющегося мира. Харків, 2013.
22. Braun E. The Director and The Stage: From Naturalism to Grotowski. New York, 1982.
23. Dixon S., 2007. Digital Performance: A History of New Media in Theater, Dance, Performance Art, and Installation. Cambridge: MIT Press.
24. Fernandes C. Pina Bausch and the Wuppertal Dance Theater: the aesthetics of repetition and transformation. New York: P. Lang, 2001.

25. Fischer-Lichte Erika. *The Semiotics of Theater*. Indiana University Press, 1992.
26. Fischer-Lichte Erika. *The Transformative Power of Performance: A New Aesthetics*. London and New York, 2008.
27. Goldberg R. *Performance Art: From Futurism to the Present*. London: Thames and Hudson LTD, 2001.
28. Grau O. *Virtual Art : from Illusion to Immersion*. The MIT Press Cambridge, Massachusetts London, England, 2003.
29. Hammond W., Stewart D. *Verbatim Theatre Techniques // Contemporary Documentary Theatre*. UK: Oberon Books. 2008.
30. Kennedy Dennis. *The Spectator and the Spectacle: Audiences in Modernity and Postmodernity*. Cambridge, 2009.
31. Schechner R. *Performance Theory*. London and New York: Routledge, 2003.
32. Veselovska Hanna. *Dead and Alive in the Digital Technologies Theatre // Художня культура. Актуальні проблеми. Вип. 14. К.: ІПСМ НАМ України, 2018. С.160–162.*
- Допоміжна**
33. Веселовська Г. Концепт «мрії» в музичному театрі України // Актуальні проблеми музичного театру в контексті соціо-культурних викликів сучасності : матеріали міжнар. Наук.-практ. конф. Київ, 2-3 березня 2020., Київ, 2020. С. 13–17.
34. Веселовська Г. Постколоніальний дискурс в інсценізаціях сучасної української прози театрами України // Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Сценічне мистецтво. Том. 2. №1., 2019. С. 73–85.
35. Данченко С. *Бесіди про театр*. Київ, 1999.
36. Ермакова О. А. *Новые выразительные средства в зарубежной хореографии второй половины XX века (творческие поиски М. Бежара и Д. Ноймайера): автореф. дис. канд. искусствоведения. Санкт-Петербург, 2003. 28 с.*
37. Каюа Р. *Людина та сакральне*. Київ, 2003.
38. *Режисура українського театру. Традиції і сучасність*. Київ, 1990.
39. Свириденко Д. *Феномен віртуальної реальності у широкому розумінні та його об'єктивізації // Мультиверсум. Філософський альманах. Київ: Центр духовної культури, 2008. № 68.*
40. Чепалов О. І. *Танець як знакова система (проблеми семіотичного аналізу хореографічних текстів) // Художня культура: Актуальні проблеми : наук. вісн. Київ, 2004. Вип. 1. С. 260–270.*
41. Шабаліна О. *Пластичність. Мова. Тіло*. Київ, 2017.
42. *Anthropology, Theatre, and Development: The Transformative Potential of Performance / eds. Alex Flynn, Jonas Tinius. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2015.*
43. Balme C. *Decolonizing the Stage: Theatrical Syncretism and Post-colonial Drama*. Oxford: Clarendon Press, 1999.
44. Kosinsk D. *Slownikteatru*. Krakow, 2009.
45. Ricoeur Paul. *Archives, Documents, Traces // Time and Narrative (Tempset Récit). 3 Vols. Trans. Kathleen McLaughlin and David Pellauer. Chicago: University of Chicago Press, 1988.*
46. Veselovska Hanna. *Capabilities and constrains of the communicative model in the immersive theatre // Patterns. Models. Designs. Art Readings. Thematic Peer-reviewed Annual in Art Studies, Volumes I-II 2019. ПNewArt. Софія, 2020. С. 250–257.*

Інформаційні ресурси

<http://tags.common.gc.cuny.edu>

<http://www.bitef.rs/>

<http://www.vimercateragazzifestival.it>

<https://www.theaterderzeit.de>

http://www.riminiprotokoll.de/website/de/project_2417.html